

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasta male stvari, a neologa sve pekvari. Nar. pesl.

Komu list nedodje na vremenu,
naka to jevi odpravnica u stvarenu pisanu, za koje se ne plaća
postaře, ako se izvana napiše:
"Reklamacija".

Sjetite se
Družde sv. Cirila i Metoda

Interpelacija

zastupnika Spinčića, Dr. Luginja i drugova na njeg preuzvišenost g. ministra predsjednika i upravitelja ministarstva narodnih posala.

Prvopodpisani zastupnici upravili su dne 30. marta 1898. na njeg preuzvišenost g. ministra predsjednika i upravitelja ministarstva narodnih posala, "upit da li je njeg. preuzvišenost voljna na put stati bezodvlačno potajanstvenje pokrajinske Istru, gdje to u političke oblasti sastavno provadaju. U dokazu tomu potaknuta bijaće jedna službenja dopisnica u talijanskom jeziku, upravljena jednom hrvatskom družtvu i navadenu bijaće občenito opažanje, crpljeno iz prakse občevnog jezika c. k. političkih oblasti.

Njeg. preuzvišenost odgovorila je nakon učinjenih izvida dne 21. aprila 1898. da nije rečena dopisnicu pomenjaju pišarne dotičnog kotarskog poglavarstva odaslana i da je ona dopisnica jedina one vrsti, dometniv "da se u Istri, kao i u obče u čitavom djelokrugu namjestučta u Trstu drže političke oblasti čvrsto načela, da se rieši svaki podnesak u onom jeziku, u kojem bijaće sastavljen".

Kao odgovor na to upravo je prispomenuti zastupnici sa drugovi dne 6. maja 1898. na njeg. preuzvišenost g. ministra predsjednika i upravitelja ministarstva narodnih posala, upit, kojim je dokazao neizmjernim množtvom primjera, da ona dopisnica nije jedna jedina one vrsti, nego da se ju imade smatrati pravilom kod onog c. k. kotarskog poglavarstva, te da se nosluti samo ono nego i ostalih pet poglavarstava u Istri, te ono u Gorici, u pokrajini Gorica — Gradiška, i ovim jednako stjeceta oblast za Trst i okolicu (magistrat), c. k. namjestničto, te većina drugih cesarsko-kraljevskih kano i drugih oblasti sa hrvatskim i slovenskim stran-

kami, skoro izključivo talijanskim ili njemačkim jezikom.

Tim bijaće jasno dokazano, da bijahu poduzeti izvidi, na koje se je "njeg. preuzvišenost oslonio"; krivi i nečistiniti, da se u Primorju nedrže načela; da se svaki podnesak rieši u onom jeziku, u kojem bijaće sastavljen; da se obci sa poznatim hrvatskim i slovenskim strankama i s onakvimi, koje se služe hrvatskim ili slovenskim jezikom, oti strane cesarsko-kraljevskih ne samo političkih, već i drugih, kamo sto i sa strane drugih oblasti u talijanskom ili njemačkom jeziku, i da se tako sustavno primore potajanstvenju.

Na odnosni upit neima do danas odgovora. Sustav taj traje i nadalja, njega se noće dapaće i prisiljeno sredstvi uzdržati. Iz svih straka javne uprave, iz svih krajeva, zemlje može se dokaza: navesti za to, da c. k. oblasti neobuc sa hrvatskim ili slovenskim strankama hrvatski ili slovenski, kao što nam to pokazuje i dopis c. k. kotarskoga poglavarstva u Pazinu od dne 31. agusta t. g. br. 6688 na župni upravu u Lindaru; i da baš tako po stupaju c. k. političke oblasti, dotim su primjerice nekoje c. k. oblasti hrvatske podneske novokonstituiranog zastupstva občine Višnjan riešile hrvatski, riešilo ih c. k. kotarsko poglavarstvo u Poreču talijanski.

Taj sustav razsvjetliti dema jošte samo sa nekojim naredbami c. k. namjestničto, dotično sa odnosnim postupanjem istoga.

Jedna naredba c. k. namjestničtu u Trstu glasi ovako:

"Br. 18315/VIII 1897. Polag prijave c. k. kotarskoga suda u Motovunu od dne 25. agusta t. g. br. 5708. odbio je župni upravu u Gladini jedan talijanski dopis istoga u poslu matičnih sa opažkom, da će primati samo dopise, sastavljene u hrvatskom, slovenskom, latinskom dapaće i u českem jeziku, jer da navodno talijanski jezik nerazumje."

Pošto spada talijanski jezik u Istri medju zemaljske jezike, nije opravljeno postupanje navedenog župnog uredu kano matičnog ureda.

Umoljava se službeno uljedno prečastni biskupski ordinarijat, komu je imala stići i neposredno prijava c. k. kotarskoga suda u Motovunu u tom poslu, da poduci primjerenog župni upravu.

Učeniči u Gradini, koji se nalazi očito u opreći sa tumaćenjem po istom navedenog §. 19 državnog temeljnog zakona od dne 21. decembra 1867. D. Z. L. br. 142, da ima primati talijanske dopise, pričemu ostaje takođe prosto rečenom župnom upravu u vlastitom dopisivanju služiti se i jednini drugim zemaljskim jezikom.

Obzirom na poduzete korake neka izvoli prečastni biskupski ordinarijat o tomu imati avizijestiti.

Trst, 8. septembra 1897.

C. k. namjestnik Rinaldi c. r.

Preč. biskupskom ordinarijatu u Trstu.

Ovaj slučaj netreba tumaći. Pošto spada talijanski jezik u Istri medju zemaljske jezike, mora se župni upravu — u župi sa hrvatskim pukom — kao matični red prisiliti, da prima talijanske dopise! Od ordinarijata dobije župni upravu jedne hrvatske župe prepis njemačke naredbe, po kojoj mora da prima talijanske dopise!

Talijanski župni upravom, koji su takođe matični uredi, nije stigao nikada od strane c. k. oblasti, koje bi morale jednako sa svim postupati, dopis u hrvatskom jeziku, koji je također zemaljskim jezikom u Istri; s njima ne dopisuju niti hrvatski niti njemački, nego samo talijanski, kao što se moralo sa hrvatskim i kotarskog poglavarstva u Kopru.

U ovom slučaju ide se u mnogočem dalje nego li u prvo navedenoj naredbi. Župni upravu, kao matični uredi, jesu od države delegovana vlast, jesu javni uredi!

Oni imaju, kao takovi primati poslovne dopise političkih oblasti te isti riečavati, bili u polovini dopisi u ovom slučaju njemački u drugih slučaju talijanski sastavljen, bez obzira na to, što isti služe u slavenuskim župam! Zahtjevaju li oni od strane c. k. oblasti slovenske dopise,

kao što imaju pravo polag zakona, tada znaci to propisivati c. k. oblastim jezik, kojim da se služe! Njemački jezik, koji nebjija već za vlade Pretil — Rinaldi — eva zemaljskim jezikom u Itri, postao je takovim za vlade Gočevske. Ako nastanu pometnje u javnoj službi, tada nije točni krov činovnik c. k. oblasti, koji postupa nezakonito, nepravde i pristrano, nego župnik, koji se služi svojim zakonitim pravom; i radi toga on je nepuslovan, prkosljiv, proti njemu postupa se strogo, te će se dati spise po posebnih činovnicih na njegov trošak i pogibelj izraditi.

Izdati svakog četvrtika na celom arktu. Izdan 14. jula, 18. srpnja, 8. septembra i 5. novembra.

Dopisi se novrađaju ako se netiskuju.

Nebiljegovani listovi se neprimađu. Preplaća se poštarinom stolj 25 for, za sejake 22 for, na godinu Razmjerno 20/21, i za pol godine. Ivan carinovo više poštiranje.

Na malo jedan broj 6 novč.

Uredništvo nalazi se u Via Far neto br. 14.

Sjetite se
Družde sv. Cirila i Metoda

Interpelacija

zastupnika Spinčića, Dr. Luginja i drugova na njeg preuzvišenost g. ministra predsjednika i upravitelja ministarstva narodnih posala.

Prvopodpisani zastupnici upravili su dne 30. marta 1898. na njeg preuzvišenost g. ministra predsjednika i upravitelja ministarstva narodnih posala, "upit da li je njeg. preuzvišenost voljna na put stati bezodvlačno potajanstvenje pokrajinske Istru, gdje to u političke oblasti sastavno provadaju. U dokazu tomu potaknuta bijaće jedna službenja dopisnica u talijanskom jeziku, upravljena jednom hrvatskom družtvu i navadenu bijaće občenito opažanje, crpljeno iz prakse občevnog jezika c. k. političkih oblasti.

Njeg. preuzvišenost odgovorila je nakon učinjenih izvida dne 21. aprila 1898. da nije rečena dopisnicu pomenjaju pišarne dotičnog kotarskog poglavarstva odaslana i da je ona dopisnica jedina one vrsti, dometniv "da se u Istri, kao i u obče u čitavom djelokrugu namjestučta u Trstu drže političke oblasti čvrsto načela, da se rieši svaki podnesak u onom jeziku, u kojem bijaće sastavljen".

Kao odgovor na to upravo je prispomenuti zastupnici sa drugovi dne 6. maja 1898. na njeg. preuzvišenost g. ministra predsjednika i upravitelja ministarstva narodnih posala, upit, kojim je dokazao neizmjernim množtvom primjera, da ona dopisnica nije jedna jedina one vrsti, nego da se ju imade smatrati pravilom kod onog c. k. kotarskog poglavarstva, te da se nosluti samo ono nego i ostalih pet poglavarstava u Istri, te ono u Gorici, u pokrajini Gorica — Gradiška, i ovim jednako stjeceta oblast za Trst i okolicu (magistrat), c. k. namjestničto, te većina drugih cesarsko-kraljevskih kano i drugih oblasti sa hrvatskim i slovenskim stran-

Narodni pučki jezik i on je odlačni faktor, po kom se može bez ikakva okidanja suditi kome plemenu ili narodu pripada ziteljstvo jedne pokrajne ili grada. Da prosti puk u Cresu rabi hrvatski jezik, kako ga je rabio već od 1800. let nazad, stvar je tako jasna, da tomu neće nijedan stvaranje čovjek prigoriti; bio taj jezik dijalekt ili čisto hrvatski, to je sve jedno. Ako je Cres sa Dalmacijom bio pod gospodstvom Carigrada i Venecije, je da li se je tim otok obrnuo na desnu ili na lijevu ruku? Ako se u Cresu govoriti talijanski, jer smo u doticaju neprekidnom s talijanskim narodom; ako mogu i mnogi znaju raznini jezika, jer su ih učili, to ne znači ni najmanje, da je puk izgubio svoj hrvatski dijalekt, a po tom, da se nije promjenila ni geografska ni etnografska područja Cresa glede položaja i svog jezika. Puk u Cresu govoriti, i govoriti će hrvatski usprkos, da nema svojih škola; a stupiti li samu van grada, ne pi jugu ni po tramontani, već za talijanski jezik neznađu da li i postoji.

Nošnja, odica, i ona od vajkada razinjavaju pojedine narode, i jednom te istomu narodu vrst nošnje dokazivali je Zbor odlučno odgovori: "che Cherso e le altre Isole del Quarnero non vengono sotto tal nome, abbenché soggette al Dominio veneto." A u Rimu znaju mnogo o geografiji, jer imaju sve starinske karte geografske, pa s toga u stanju su, da razsude pripada li ovomu ili onomu narodu. A kad tamo npravljaju se ponosili. A kad tamo

nisu se drugačije obučivali. A po selim kakva je nošnja? Talijanska? Ab, po djavlu, da ide jedan s Orleac ili s Brezaca u Italiju, vjere mi, da bi se okolo njega okupilo više svjetine, nego da bi došao s Afrike Menelik; i ne bi ga talijani primili za svoga, jer one nošnje nisu nikad videli, i pitali bi ga: "dizē, dizē vu galantomo, ma cosa proprio no jeri a casa, co i v' ha ciolti la misura de quele brache!" Iz toga valju zaključiti, da nošnja prostoga puka, isto kao i jezik, označuje slaven, komu pripada. Cres dakle ni sa ovoga pogleda nije talijanski grad.

A što da rečem od pridjevaka? Izvez ono malo dozotskih, furlanskih i rovinjanskih, sva imena svršavaju na id i toga radi čisto su hrvatska u gradu i po vanjsćini. Da pače i ona malo talijanskih i latinskih imena, pokvarena su iz jezika hrvatskoga, i častne obitelji, koje se tim imenom diče, došle su iz Hrvatske. Dakle, da zaglavimo: Cres je grad hrvatski ne samo radi njegovih sasis, kojima bi htjeo doktor Cogliavina dokazati, da je talijanski, nego i radi njegovog položaja, jezika i narodne nošnje, sto sve ukupno nemajušta običnogoga sa položajem, jezikom, nošnjom talijanske kraljevine. Ako pak tomu još dodamo hrvatske nase običaje, starinske pjesme, toli ljudjavne koli religijske, sve to više će poskocići značaj hrvatski, karakter našeg milog grada. — Alstro che!

(Konac sledi.)

Slavenski jezik u katoličkoj crkvi.

Svetog Sabora za obrede

na nadbiskupskim, biskupskim i ordinarijskim
pokrajini goričke, zadarske i zagrebačke

pismo

o porabi slavenskog jezika u svetoj liturgiji.

(Konac).

VII. Biskupom bit će dužnost prije svestog redjenja označiti klerike, koji da se odredje za latinsku ili koji za staroslavenske crkve, obavestiv se prije o volji i dispoziciji redjenika, osim ako inače ne utrzi potreba crkve.

VIII. Ako koji svećenik, doznačen crkvi, gdje se rabi jezik latinski, morade na službu drugoj crkvi, koja uživa povlasticu staroslavenskog jezika, morat će ondje svećana misu držati i časove pjevat jezikom staroslavenskim; no ipak bit će mu slobodno privatno misi govoriti i kancocke časove obavljati jezikom latinskim.

Ista opet neka se rekne o svećeniku, odredjenu crkvi staroslavenskog jezika, ako mu možebit uzbude služiti latinskom crkvi.

Bit će isto tako slobodno svećenikom označenim crkvi latinskoga govora, u tutoj crkvi, koja ima povlasticu jezika staroslavenskoga, govoriti privatnu misu latinskim jezikom.

Opat svećenici, doznačeni crkvam staroslavenskog jezika, moći će istim jezikom privatno misiti u crkvah, gdje se rabi jezik latinski.

IX. Bit će istotako slobodno svećenikom, doznačenim crkvi latinskoga govora, u tutoj crkvi, koja ima povlasticu jezika staroslavenskoga, govoriti privatnu misu latinskim jezikom.

Opat svećenici, doznačeni crkvam staroslavenskog jezika, moći će istim jezikom privatno misiti u crkvah, gdje se rabi jezik latinski.

X. Odje je zavladao običaj u svećenici, misi pjevati slavenski poslanici i evangeliye, iza kako ih se odjavljevali latinski oni crkve jezikom, takav običaj moći će se držati, samo da se rabi jezik staroslavenski. U misah pak župnih bit će slobodno ižičanju evangeliye pročitati ga jezikom pučkim za pastursku poduku vjernika.

XI. Ako možebit u župah, koje imaju jezik staroslavenski, netko od vjernika ne da dijeti krstiti, osim da se krsti po latinskom obredniku; ili ako koji ne će da se vjencaju, osim da se sveti obred obavi latinskim jezikom: župnik neki ih sgodno poduci i opomegne; a ostau li još u svom mišljenju, neka podieli krst ili ženitbeni blagođavor privatno latinskim jezikom.

Neka se opet tako čini i u župi latinskog jezika, ako koji svakaku traži, da se račeni obredi obave slavenskim jezikom.

XII. U propovjeđanju riječ Božje ili drugih bogoslužnih činilj, koji nisu strogo liturgijski, dopušta se rabiti jezik slavenski pučki na dobro i korist vjernika, držati se ipak običnijih odluka ovoga svećeg Sabora za obrede.

XIII. Biskupi onih krajeva, gdje je u porabi isti jezik domaći, neka gledaju da se priredi jednolik pried molitava i pjesama, što ih puke njege u svojoj crkvi, za to, da koji prijeđu iz jedne u drugu pokrajnu ili župu, ne nadiju na ikakvu razliku u molitvi i pjevanju.

XIV. Pobožne kujige, u kojih se nazazi pučki prijevod liturgijskih molitava za privatnu jedino uporabu kršćana, neka su od biskupa valjano pregledane i odobrene.

Dano u Rimu iz sekretarije sv. Sboru za obrede, dne 5. agusta, godine 1898.

C. kard. Mazzella S. O. S. prefekt.

O. Funici S. O. S. sekretar.

Gracu pokazao u mnogo prigoda prijateljem Slavena, pak zato, po logičnom izvodu — biedna logika! — da mora biti neprijateljem Talijana.

Œvidno je, da naša interesantna osoba s ovom neumjestnom insinuacijom cilja na to, da ozvojili činovnike talijanske narodnosti napravim novom ravnatelju pošta, a to u nadi, da će ugodiť svome gospodaru, koji napokon ideš ovog mjeseta pratećim mnogih čestih činovnika, koji usprkos, dugim i poštenim službam bijahu prije vremena umirovljeni, izgubiv tim poboljšanje svojih prihoda, koji bi im bili u dobar čas došli s novom uredbom činovničkih plaća.

Govorili što htjeli neki udovice, ovom se preziru pridružiti također i onaj mnogih dobrih i važnih činovnika, koji su bili oštećeni u svojim životnim interesima i ponizeni u svojem samopunjbu, samo za to, da se protura udovice bez nauka i zasluga, koji su sašim svojim plezenjem znali ugadati gospodaru, i tupo glavci, koje se je on usudio promaknuti.

Pa svi i da je istina, o čem mi jako dvojimo, da g. Felicetti nadahnjuju slavensku načelu, to bi moglo da bude uz nos samom „Piccolo“, koji svejedno još pašnje u stanovitoj palači, ali nebi nipošto moglo, da uznaju činovnike talijanske narodnosti, kojima nije da se ničesa boje od slavenske stranke.

I doisto činovnici Slaveni nebi nukada mogli, da takovu sramota počine, da naije uplivaju na novog ravnatelja kako bi on progono Talijane, u koliko su prvi mnogo puta izrazili želju, da se s Talijanima nagnede u svome i njihovom interesu radi toga, da osnuje osnove Niemaca, koji između Slavena i Talijana ne prestanu potiču vatu razdora, samo da između dvaju parbaca, oni sami budu mogli lizati i grizti mastnje zalognje.

Uz zajedničke želje i jednake interese kaste, činovnici Slaveni i Talijani ne bi mogli, niti bi smjeli, pitati od novoga upravitelja nepravednih stvari; jednu će samo punim pravom složno i živo pitati a ta je: da se na poštli trčanskoj — uprava koje eto, rekbi, da u dobre ruke — bude napokon krovila pravica, da bude zakopan dosadanji protekto onizam i da pri nastajućim imenovanjima budu poštovana kao odlučujuće samo prava fakultičnih, službenih zasluga i starešinstvo, koje je zastupe i prvevsto toliko puta pod noge stazio g. Pokorni, taj neprijatelj Slavena, a dvojbeni prijatelj Talijana. Od tolikih starijih dokaza tomu, iznosimo samo najnovije imenovanje Niemaca Jüttnera.

A da se osjegura pobjeda dobrih namjera i pravednih želja trebalo bi, da se Slaveni i Talijani bratski dogovore i sporazume, bez ikakvog ustrba odnosni političkih načela; valja, da se svil soliđarno drže o jednom štapi, da proglaše božje primire, jer moraju biti već osvijedočeni, da ih je desada ne prijateljstvo upropastilo, dok je isto u prilog samo Niemcima.

Kad bi činovnici, sinovi ove zemlje, zvali se Slaveni ili Talijani, složni bili, da bi osuđili crne namjeru trećeg a tajduj elemanta, koji, naslonjen o tvrdou podporiste, prodire sve više svojim programom, da ponemči vrede, da svojim osjegura bolja mjesa, oteta našim sinovima, kako bi nas uz neke častne iznimke sa svojih visokih stolica samo šibali, prezirali nas i rugali nam se, što nismo kadi, da točno pišemo njihov jezik, dok bi oni, koji živu u našoj zemlji, imali da znaju jezike zemlje, koja ih hrani.

Iza kako smo bijedolano dokazali bedastočne pre insinuacije, nećemo trebati dugi dokaza, da pobijemo i druge, koja jednostavno cilja na to, da se cesarska vlast odvrti od g. Felicetti-a. Opata je namjera pričljeno prikrita, ali ju je vidjeli gori kraj, pak se tako razumije, da ide za tim, kako bi nečija crna duša došla, za sad privremeno, a s vremenom do stalne uprave ovdučnih pošta, usprkos tomu, što ju službena tablica ne može da tu službu u posobi, kako je dobro poznato vis. ministarstvu.

Tko traži, taj i nadje, kaže neka stara poslovica. Grehotli sam, što nešta kaže ne može, da još nadje načina, da sebi pribavi duplike onih izprava, koje po njegovoj tvrdnji podjose izgubljene kod nekih dalmatinskih gurusa, koje bi imale da svetu zajednicu, da je delija svršio pravne nanke na svenčilištu u Makalu.

Dečko dakle na visokom mjestu šapde, da gosp. Felicetti zna malo talijanskog jezika, a ni zera slavenskoga! Da je to tako, kako je mogao biti g. Felicetti povjerenik pri kotarskom poglavarstvu u Celju, kamo se davno šalju samo činovnici, koji su uvišti u slovenskom jeziku?

Jeli sad jasno kamo cilja poznati dečija? Budu na oprezu, pokrajinska vlada,

govori on; Felicetti nezna zemaljske jezike, dakle izvođi od ministarstva, da zategne njegovim imenovanjem; u to neka privremeno stupim ja na upravu pošta! Ali krasne li uprave! Od manje, grada!... te uprave, makar privremene, o-sloboditi nas Gospodine!

Obziron na brzo i povoljno rješenje ovog pitanja, nama se čini, da bi dobro bilo, kad koji od naših zastupnika posjetio novog ministra, gosp. barana Dipauli-a.

Pogled po svetu.

U Trstu, dan 12. oktobra 1888.

Sjednice carevinskoga vjeća odročene su do sutra ponajviše radi sjednicih kvotnih deputacija, koje se obdržavaju u Pešti. Obje deputacije sastaju se, sad svaka za sebe sad skupno. Izvjestitelj austrijske kvotne deputacije zastupnik dr. Beer predlaže, da bi Ugarska doprinašala za zajedničke troškove monarhije 38 po sto, dočim nastoji ugarska kvotna deputacija taj postotak što više sniziti. Radi dogovora kvotnih deputacija nalaze se u Pešti i ministri grof Thun, dr. Kaizer i barun Dipauli.

Položaj u carevinskem vjeću u toliko se je razjasnil, što su sve rješmačke stranke lievice — izuzam Schönererova — zapustile obstrukciju, te nastoje prilagoditi se novo stvoreniom odnosačem. Oni se boje naime, da bi grof Thun razpustio carevinsko vjeće čim bi oni zapričili redovitu razpravu, a da mu zato nedaju povoda, zatajuju sami sebe postavši iz biesnih vukova pitomci janjci.

Slavenska kršćanska narodna sveza priobčila je nakon trodnevne vjećanja izjavu, u kojoj kaže medju ostalim, da dočim sveza čvrsto odlučuje, da uredi svoje odnose napravu vlasti u njezinim djelom, neima ona uzroka, da promeni svoj odnosnj napravu o-stalim strankama većine carevinskoga vjeća, dok postoji uvjerenje, da se o-staje kod načela sadržanih u adresnom nacrtu većine.

Primorski namjestnik grof Goëss boravio je ovih dana u Beču, i to, kako kažu službene novine, da položi pristeg u ruke Nj. Vel. kao tajni savjetnik. Ako nije sobom donio iz Beča novih naloga, po kojih bi se imalo već jednom i u Slaveni naših južnih pokrajina na temelju državnih osnovnih zakona vladati — tada je slobodno mogao ostati i nadalje u Beču.

Danas sastaju se na drevnom Trstu, prijaci stranke prava u Hrvatskoj

na godišnju glavnu skupštinu. Nadamo se, da će zaključiti današnje skupštine stranke prava biti od velikoga zamašaja, te da će mnogo doprinjeti k oživljavanju idealja slobode i nadalje u

danima slijedećim.

Srbski kralj Aleksander poslao je

ovih dana iz Beča ministru predsjedniku Gjorgjeviću brojčavnu pouzdanicu, odakle mnogi zaključuju, da je položaj sadašnjeg ministarstva Srbije veoma uzdrman, te da ga je kralj onom brojčavkom hotio učvrstiti. U novije doba

pronose se glasovi, da će se kraljica Natalija vratiti u Srbiju, što bi znalo, da će nesretni Milan morati da

zapusti kraljevinu.

Bugarski službeni list „Mir“ iz Sofije piše, da su odnošaji između Bugarske i Srbije dobri usupor spletak protoslavenske štampe i uzprkos vojnim vježbama, obdržavanim na granici jedne i druge.

Francuzi parlament sastaje se dne 25. t. m. Francuzi hodocastnici, većinom radnici bijahu u Rimu prošlog četvrteta od sv. Oca vrlo prijazno primljeni. Sv. otac naglasio je osobito

kako mu jo mio francuzki narod, što da je potvrdio i tim, da je zaštitu nad katolicima u svojoj zemlji ponovno izručio francuskoj vlasti ili njezinim zastupnicima. Ova izjava sv. Oca pobunila je pruskou vlastu, koja drži, da je to navlaž sada izrečeno, kadno polazi car Vilim u one krajeve.

Dopisi.

Iz Voloskoga piša nam dne 3. t. m. (Hajka na Krstića). Dne 30. sept. u večer učinio se občinski redar Ivan Matkinc u vršenju službe u restauraciji „International“ u Voloskom. U istoj gostionici nalazio se također dr. Krstić sa nekim svojim prijateljima. Posto bila je učinio redar. Vidiv ovaj, da nemože sliči vladavljima, išao je po asistenciju oružništva. Međutim se Krstić iz „Internationala“ odafio a za njegove odsutnosti povratio se občinski redar u spomenuto gostionico. Nakon nešto vremena povrati se i dr. Krstić, a stražar pozavio opet svoje ljude na pomoć, te odrinut pomoću ovih stražara, koji ga je ruku držao, oteči bježe u restauraciju Rože Perić. Međutim bila je došla asistencija oružništva, te občinski stražar oda se oružnikom u restauraciju Rože, da napiši dr. Krstića. Došao ovamo, zapita gospodarcu, da li je u gostionici dr. Krstić, a ona odvratila, da ga već nema i da je utekao. Nu občinski redar, koji toga nije vjerovao, oduči pretražiti kuću. Prispjao na L. kat prikaza mu se na vratinu poznat Nino od Božića, te ga upita što želi. Na izjava stražara, da hoće naći Krstića, reča Nino, da ga u kući neima. Stražar pak sa svim tim bježe pretražiti kuću i zaistio njegova sumnja nije bila bez temelja. Pokroči do sobe, njezige žigice, i vidi gdje Krstićeve noge iščekuju izpod postelje gospodarcu Rože Perić. Tableau! Ponovno najavi Krstiću učinio se u onaku zavidnoj i junakoj situaciji zatvor, a on vidiv pred sobom oružnika, izpuštu izpod postelje te ga onda stražar i oružnik uz grozomoran ženama naroda, koji se bježe međutim sakupio, odpravio u zatvor. Nije li to divna tragikomedija? Premda je Krstić počinio tom prigodom različiti kažnjivični čina, ipak ga je sudac iztražitelj već drugoga dne u večer izpuslio iz zatvora. Mi unaprijed znamo, kako će Krstić proći radi toga svoga novoga junakstva, jer poznamo kako dobro naše razmjere i okolnosti, ali da je to počinio koji od naših? Kameni mu onda straža! Trat nas uči! Značajno je, što se je dr. Krstić ciele te većeri pozivao na c. k. katarskog kapetana g. Alojzija Fabijanija. (Paribus cum paribus. Op. slagara.) E, znade Krstić tko mu je prijatelj i soci a tko neprijatelj, pa se on u nevolji pozivje na svoje prijatelje. Ipak očekujemo što će se iz to komedije razviti. Prošlo kada mu drago, ipak možemo učvrđiti, da je dr. Krstić svojim bježanjem postelju kame Rože zadobio novi lovov vjenac. Bio je Krstić jur dosada u većim skripcima, pa mu ipak njegov prijatelji pomogli, a kamo neće sada. Nu kamo sviest znade, što jedan može i smije, nemogu i nesmiju drugi.

Vrhу sve te „gracije božje“ podnesena je ovih dana proti istomu Krstiću kaznena prijava radi zločina javne sile, jer je slijom zaprijećio dne 30. sept. t. g. ovu jednu ovrhu I. ta će zapasti kako i prva ka, jer silom bio zaprijećio pljeništu kobja i kočije njegove stare. Ja, kli ima debelega kuma, ima i dobreh kolacić.

Pišu nam iz županije Srdoci občina Kastav:

Velevažan, preznamenit dogodaj slijedi se dne 26. pr. m. kod crkvice sv. Križa u našoj županiji, koji će dakovko zaslicati na bojk i napredak našeg dobrog i bogoljubnog naroda, u moralnom, kulturnom i materijalnom pogledu.

Nakon 50 godišnjeg željnog očekivanja i mojnjakanja kod predpostavljenih nam oblasti, ipak doživisemo te nam se je izpunila vrata želja, učestovavši smo riedkoj svernosti, našem blagoslovljaju i postavljajući temeljni kamen za novu našu kaptolsku kuću, koja biti će providjena prostranim sobom, u kojoj će budući naš kaptol podučavati našu školsku mladež.

Akoperem kisevit vrieme, točno ob 5. uru popodne vratio se sveti čiu posvećenja

temeljnog kamena naš gosp. župnik-dekan Mijo Laginja uz sastojicju g. kapelana Ivana Mandića u prisutnosti mnogobrojnog naroda.

Naročito da ukrase redku svećanost i da diele s narodom veselje dođeće am: obć. glavar g. Kozimir Jelić, obć. savjetnik g. Blečić Vinko i zastupnik gosp. Grbac Ivan oba iz Šrdoči, gg. obć. zast. Fran Đukić i Vinko Marjanović, ravnatelj obć. ureda iz Kastav.

Obavile su se propisane molitve, posljaljen je sv. blagodelov, u četvoro kolutan izdubina u temelju kamena postavljeno je od gosp. zupnika-dekana spomen-pismo savijeno u dugoljastu i zapetačen staklenku. Prisutni postavile u kamen raznovrstanog novca drobiša i krapnjevič sada u tečaju i netom se prometa nestalog.

Prečitan je bilo spomen pismo, iz kojega razabramo, da se je temelj kapelaniju postavio u jubilejskoj godini 50-godišnjeg vladanja Njegovog. Veličanstven prejasnog nam cesara i kralja Franu Josipu I., pod biskupovanjem preasvetlog biskupa Andrije Marije Sterka a nastojanjem veleč. g. Vjekoslava Špinetića, zastupnika naroda na carevinskom vjeću, pod župnikom-dekanom veleč. g. Mijom Laginjom, obć. glavarom g. Kazimirovom Jeliću, uza prisutne obć. savjetnika g. Vinka Blečića, obć. zast. Ivana Grbac, županom g. Ivana Šrdoči tri iz Šrdoči; poduzetnik gradnje bio je g. Blečić Andra iz Plase, a sastavitelj načrta g. Šepid Mate, učitelj delavskih škole u Kastvu uz sudjelovanje i troškove, koje su snašali občinari kapelanići sv. Kriza.

Crveni obred dirnac je svakoga i pojavlja se na mnogom oku suze radostnice. Vidiv to g. glavar nije uzmanjao, da se poznatom rietnosti neodazove, kako reče, čućenju svog srca, te prozbori vrlo krasno prigodno slovo, koje ponovo izmanu suze radostnice.

Po dovršenom crvenom obredu sašata se u kući domoljubnog gospodara Brajan Franu liepa kuta rodoljubnih muževa pravka iz županije Šrdočeve, da u podpunom skladu, u prijateljskom razgovoru, uz slastnu večeru, a za miloglasne pjesme sproveđu par sati zajedno.

Uz čase dobara domaća kapljice i milozvučan piev redale se mnogovrste naždravice, između kojih spominjemo onu gosp. obć. glavar, koji očita pobliže trud i muke gospodara kapelista sv. Kriza dok su konačno danas postigli svoj cilj, da vide posvetu temeljnog kamena svoje kapelanske kuće. (Konac slijedi).

Franina i Jurina

Fr. Nebi čovik viroval da se na svitu dogdit more.

Jur. No?

Fr. Na Topolovcu zapritil je „mudri“ otac svojmu sinu, da ako greva na drživo cekrenih pivači, da mu neće pustiti ni po smrti ni hodo vridnosti.

Jur. To će bit kakov lutoran ale abrei.

Fr. Vero je kršćen po našu, lego se je prodala talijanskog gospodija.

Jur. A, tako ti meni reci.

Različite vesti.

Iz občine Kastavsko. Od 18. pr. mjesecu 1. oktobra o. g. izloženi su bili zaključni računi občine Kastav i pridruženih občina Klana, Lissac, Skalnica, Studene i Bergud od god. 1897. kroz 14 dana občinare na uvid.

U nedjelju 18. pr. m. odala je občina Kastav gradnju kapelanskog stana sa šternom u Šerđevcu javnom državom u izradu. Poduzetnikom je g. Andrija Blečić prototidar iz Plase, za 6180 for. — I time učinjeno je jednom glavnim korakom, da se davno potrebni i želi tamponjevički putovanja zadovolj.

U subotu 24. pr. m. bio je postavljen temeljni kamen. Sretno!

Smanju Križević prošao je 18. pr. m.

ove godine tiko, jer se radi obće žalosti nije obdržavalo javnih plesova.

Iz Pule: piši nam 10. t. m. Ovih dana došao je u našu sredinu mladi ličnik, vrlo čestiti hrvatski rodoljub gospodin Dr. Gajo Schwalba rodom iz Rieke. Velika je bila ovjde potreba domaćeg ličnika, koji bi s nama onako iskreno i posebno čuo, kao što to može jedino svoj sa svojim. — Našemu puku u gradu i u okolini prepričamo što toplice vrstnoga ličnika, koji je došao u našu sredinu, da nam nici tjelesne i duševne rane. (Vidi oglas Op. Ured.)

Javljamo Vam ujedno, da je kupio brat Slovensac g. F. Pečenka, dosadašnji poslovodjac „Hotel Central“, drugo svačištvo i to „Hotel Europa“. te ga je posve preuredio. Našim rodoljubom iz vane preporučimo g. Pečenku i njegovo svratiće držeti se i pri tom one naše zlatne: *Svoj k sonu*.

Glavna skupština Bratovčine hrvatskih ljudi u Istri. U posebnom prilogu donosimo obširno izvješće o zadnjoj skupštini naše „Bratovčine“ obdržane dne 6. t. m. u svojem sjelu — u drevnom Kastav — gradu.

Našim čitaocem prepričamo, da pomno proučitajte ovo izvješće, pak da se svakom prigodom sjeti plemenite „Bratovčine“ koja djeluje toliko blagotvorno već dugi niz godina na korist naše učenje se mladeži. Svi oni pak, koji su izuzeti i pomoći „Bratovčine“, morali bi biti njezinim najmarnijim povjerenici i najvećim podpornici. Još jednom dakle prijatelji i rođadžibici: Nezaboravite na našu plemenitu „Bratovčinu“.

Natječaj za mjesto poštimestra u Baški, „Službeni list „Oscervatore Triestino“ prihvataje natječaj na mjesto poštimestra kod c. kr. poštanskog i brojovnjak uredu u Baški na otoku Krku prema pogodbi i uz položenje jamčevine od 200 forinta.

Nagrada iznosa 200 for. odstata za uredovne troškove 60 for.; godišnja dozvaka prema ugovoru za svakodnevnu poštansku svezu med Baškom i Krkom i godišnja dozvaka od 100 for. za prenos pošte na parobrodne parobrodarskog društva „Krajevac C.“.

Molbenice se imaju predati u roku od tri tjedna kod c. kr. ravnateljstva pošte i brojovnjaka u Trstu, računajući od 6. oktobra t. g.

Ovaj je natječaj prihvaćen samo u talijanskom jeziku. O poznavanju jezika ni spomen.

„Slavnomu ravnateljstvu pošte nije još poznato, da se par državu „Krajevac C.“ pretvorilo u „Ugarsko-hrvatsko društvo“.

Upozorujemo naše ljudi, da se natječan na to učesno mjesto naznačivi poznavanje jezika, da nam ne bude slavno ravnateljstvo pošte opet poslalo onakova „narodna prijatelja“, kakav je bio zaštenje uspomene bivši poštimestar.

Labinčići Kod Vižinade 30. rujna 1898. Iz ovog seljaca nije se još čitalo u „N. S.“ radostne vesti: pa i ova, što Vam ju danas javljamo, g. uredničje, je jako žalostna. — Od starine vlada između Labinčića i Kašteliraca neka mržnja, koja je bila skoro izčeznula. Od kada je zlosvetna „Lega“ postavila ovdu svoju školu očitom nakanom, da naš narod kvari, oživila je ona mržnja kao vatra, koja se sakriva pod pepelom; a od kada je došao u Labinčić pop Franca, pitomac koparskoga konviktata (kazarme), posta velikim požarom. U Afriku šaju se vjerojestrinici (misionari) da po moću naše svete vjere ukrote divlje narode — amo je tako došao pop Franca, da udjeliv uši pitomi i mriš narod. Afrikancem navješćuju se sv. vandjelje u njihovom jeziku, a kod nas protjerano se naš jezik iz crkve. U našem jeziku neću se već ni epistole ni vandjelja, ni Očenača, nit Zdrave Marije, ni Litanije, ni Krunice, a nit Križnog puta, da uzmognemo razmisljati onu pregorku muku, što ju naš Spasitelj pretrpi na spas svih naroda; — jednom rječi, sve je protjerao pop Franca iz naše crkve, čak i kršćanski nauk za djece — a što je još gore, redi bi dozvolom presv. porečkoga biskupa, koji nije uslišao naše pritužbe. — Pop Franca se ovđe nije još zaustavio. Od pamтивice na obložu sv. Marka, rogacijonah, na kržni petak i svaki put, kada se je za dažd molilo, prošao je obvod kroz Kaštelir, i u onoj crkvi sv. Kozme i Damijana zaostavio se i molilo. To je pop Franca sve zabranio, da pape razglasilo se, da bi nam Kaštelirci crkvu zatvorili. Ova glupska i zlobna izmišljena pretvorila je međusobnu snosljivost s našim susjedima u najveću mržnju. Da neodebravaju Labinčići ovo nekršćansko postupanje pop Franca, pokazali su na 13. jula prigodom procesije, što ju držao za izprositi dažd;

od 500 duša, što ih broji naše selo, pošto ih je procesijom na božje polje cišljih videset i deret; i to uz veliko moljakanje i nagovaranje popa Franca. — A što bi se dalo reći o propovijedanju popa Franca! Uvede je talijansku propoved jedan put na tjeđan, nu u koliko smo se osvjedočili, pop Franca nezna propovijedati ni talijanski, a još manje hrvatski. Koliki duševni koriš može donesti svojemu stazu pop Franca nije težko pogoditi. Ovdje moramo iskreno kazati, da bi nam bio već uzbud učinio presv. biskup, da nas pusti bez svećenika, nego što nam je toga uzročenje. — Tko će odgovarati za sva nemila posledice? Znade li presv. g. biskup Flapp što sve ovaj svećenik na štetu crkve, a na sramotu puka pravida? Hoće li on uzeti za to odgovornost i pred samim Bogom?

Iz Oprtaljčine pišu nam 1. t. m. Ništa dobrog nemožemo javiti iz ove obnade, jer je i ona u Primorju, a tim je dosta rečeno. — Četiri su već mjeseci prošla, da našom občinom upravlja odbor od pet osoba, koji, kako smo čuli, imao je analog, pripraviti stvari za nove izbore.

Do danas pak se nevidimo još ništa. Talijani, davako, oni neće izbora, jer ovako se ssegurni zapovjeđati u ovaj občin. Dapača, kad su dvjice naših u sjednicu zahtjevali, da se urede i pripreme stvari za nove izbore, odgovorili su im, da imadu oni našeg od kapetanata ili junte, što, odmah izbaciti iz odbora onoga, koji bi htio govoriti za nove izbore. Viditi ćemo, što je na tom istine. Znadevođemo, da je to maslo neće, no znamo i to, da ni taj netko nije svemogući, i da bi se i on mogao opeti. U novom tom upravnom odboru jest trojica Talijana, koji su bili članovi starog zastupstva, koje zastupstvo je bilo pred četiri mjeseca izjavljeno sa uprave, i koje zastupstvo je zadužilo našu občinu na sve kraje — a ipak trojica iz tog zastupstva su došli u novi upravni odbor, dakle stara uprava u drugom obliku. Znadevođemo i zato, kako je to došlo i koji je tomu kumovač, znadevođemo za putovanje u Motovun i za zatljuku u Motovun itd. — o čemu bi se moglo na drugom mjestu jasnije govoriti. I će se, ako Bog da Učinili smo i pritužbu na c. kr. kapetanat u Poreču radi izbora, no sa kakvim uspjehom, već unaprijed znadevođemo. Ne očekujemo od toga posve ništa. Preporučujemo se zato vrude našoj zgaji, zastupniku u Beču, da se oni za nas zauzmu na kompetentnom mjestu i da bez obzira ožiglošu oni, kojiži se tice. Glede imenovanja dva naestorice počastnih gradjana i na dotične utoke da danas nismo dobili nikakvog odgovora. I to je znak vremena!

* * * Glede školskih stvari neznamo drugo, nego obratiti se do g. Bartolića, prijatelja našega puka — kako je ono jednom matuljški mačak pisao, da stabilize u svoje bilježke, i da pročita u Beču, kad bude se tužio na vladu u povraćivanju Talijana u Istri i državu govoricanju, kako 300 naše dječice dužne polaziti školu, stoji bez ikakvog poduka i škole, dočim ono 40-50 talijanska djece ima dvije učiteljske sile, gdje se više od stotina naše vanjske djece odnaruđuje. Ako bi želio potpisati podatak, pripravni smog poslužiti. Valja znati, da je pred 30 godina bio učitelj u Oprtiji, koji je podučavao hrvatski vanjski dječecu. Vidi se da se takav napredujemo.

* * * Dokora dobili ćemo u Oprtiji oružničku postaju, što bi bilo moralno biti vec barem pred 10 godina. No Talijani slavnog grada (?) Oprtije znali su se temu opirati ne bez uspjeha, jer kao i drugdje tako i to moraju oni imati svoja privilegija. Ni sada nije to pravo, jer da Oprtalić mora biti slobodan (!) da tu mora biti kao jedna republika (!) ili drugimi rječmi, Oprtalski rujni mora se dopustiti, da slobodno napada nekažnjenju naše ljudi na prolazu i da se nabaciva pogrdnjimi izrazi na želace.

Akademično ferijalno društvo „Napred“ Živo zanimanje naše omladine za kulturni i materijalni boljaj naroda potaklo je akademiciše Isbre i Trsta sa okolicom zadržati se u posebno društvo, koje bi omogućilo izvršiti osnovu, da sudjeluju za procvat naroda u koliko to dopušta najveća zadača djačtvta. — Zato ustavili su se na osnovateljnoj skupštini dne 18. pr. m. u Oprtiji „Akad. ferijalno društvo „Napred““.

Nadamo se, da baš nevelik odziv nije znakom nedostatnog zanimanja. Prištutili bili su ponajviše akademici iz najbližje okoline; oni su iz susjednih otoka zadržali se izraziti svoje suglasje i izprijeći svoju odstupnost od učenjivojem brojnjakom. Poticajući pozdravom pozdravio je sabrene drugove bečki „Zvonimir“. —

Po obširnom izvješću privremenog od bora, koji je dokazao potrebu takvog društva, se predočilo čitav niz takvih točaka iz narodnog života, gdje se nudja najlepša prilika uspješne pomoci. Zatim je pretršala skupština živahnih debata više pitanja, koja se tice dječevanja društva, nividila potrebu, da se pravila promjene, napolak možela odborni, da to izvede tekton ūkolske godine.

Ustarovljene društva zavleklo je slavno namještajstvo time, što nije potvrdilo prvo podnješena pravila, nazirući Bog zna kakva zaprišku u imenu „Radovan“ kakvim se nazme mislio nazvati društvo. — Isti tako nije namještajstvo htjelo prizнатi članovi društva naše vredne učitelje ni buduće naše drugove abituenta.

I tako poteklo vrijeme do konca ferija a da se nije moglo ništa učiniti. Tim nužnije je bilo, da i odbor i pojedini članovi marljivim pripravljanjem među školskim godinom moralno i materijalno podrži svoje društvo, da ovo uzmoguće čim prije početi da vrši svoju zadaču, koja obstoje u tom, da se temeljito upoznaju i prouče sve potrebe našega naroda. — Na djelo dakle dični naši akademici!

U to ime „Bog pomozi!“ —

„Nezavisnost“. Pod ovim naslovom počeo je izlaziti u Spljetu novi list pod uredničtvom g. Dušana Mangera. „Nezavisnost“ izlazi svake druge subote; cijena mu je for. 5 na godinu, a glavna točka programa izravnanje sporu između Hrvata i Srba, što su do sada i drugi, ali samo se hrvatske strane, uzdal kušali.

Književne vesti. Primili smo sa zahvalnošću:

1. *Secesija*, studija o modernoj umjetnosti od Ive Pilara. Zagreb. 1898. Preiskano iz „Vienna“. Cijena 30 novč.

2. *Macedonija ili glas roba*. Napisao Georgij I. Kapčev. Zagreb. 1898. Cijena 30 novč.

Iz kazz.

prinosa na ravnateljstvo „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru tekm mjeseca kelo-voz tek. god. 1898.

Gosp. župnik Fran Anasović iz Privlaka svoj mjesecni primos za koleg.

Gosp. Ivan Prelibet iz Pasjaku za se. f. 1.—

a na tim ćes. Stjepana Dulića iz Brusija na Hvaru na uspomenu njegovo

boravka u Pasjaku za 97 i 98 u iznosu od f. 28.50

Prez. gosp. Ant. Rogić dekan u Hrvatiči kod cirillo-metodijski dar f. 10.—

Gosp. Nik. Dogan, urednik „Hrv. Branika“ u Mitrovici skupljeni u hrv. domu župnika. Meštovica na dan sv. Lovre a namjerom, da i ta majna druge bude na korist naše mje hrv. djece u Istri . . . f. 5.15

Gosp. Josip Stanger, stud. jur. iz Vojloškoga sabranih :

a) od Hrvata Voloskog i Opatije dne 19/8/98 u Opatiji prešao hrvatski pohod občinskih izbori . . . f. 6.90

b) od Bugara i Hrvata jedječi pri drugom stolu u istoj gostionici istu svrhu . . . f. 4.60

Blagorod. gđa Fany Stanger, supruga Dr. Andrei Stangera, advokata, načelnika u Voloskom na počast uspomene blagopok, srog oca Josipa Domlađića iz Bistrice pristupom sa članicama učenjeljicima sa iznosom od . . . f. 100. —

Listnica uredničtva.

Gosp. J. P. u M. One koje neimamo; obratite se na pisanu u Ljubljani Zdravo!

Gosp. dopisnike iz Kaštelira, Kanfanara, Voloskola, Losinja itd. id. molim, da se ustrepe do budućeg broja.

Gosp. dopisniku iz Opatije: Rekoz nam, da počekamo još da buduće broj. Zivio!

Listnica uprave.

Nadale uplatište za „N. S.“ p. n. g. : M. prof. Mati Lošinj 1. for. M. I. Kaldić 2. L. A. Golugrica 2. P. J. Opatija 2. R. A. Rovinjski 3. N. I. Labinci 3. Stj. J. Sisak 10. M. L. Dobrinj 5. C. M. Bakar 2. S. S. Baker 15. E. J. Rok 10. P. J. lavadu: 2.10. L. A. Pola 2. S. J. Črnak 15. F. J. Pomjan 2. M. M. Gržinjau 2.

Dr. Gajo Schwalba

ljećnik-kirurg

ordinira od II-12 sati

Pula, Via Sergia (Corso) br. 6. II. kat.

Prodaju se

tri posjeda u vinorodnom kraju srednje Istrre, sastojate se svaki da štalam, vrtova, vinograda, oranica, mašlinika, sječnika, pasnjaka i šuma, obsežna po prlici: jedan 15 ba i 7 a ili 26 rali; drugi 7 ha i 17 a ili 18 rali; a treći 18 ba i 90 a ili 87 rali. Pobliže kod odvjetnika D. M. Trinajstića u Buzetu (Istra).

G. LIKAR

I Gorici, Šejmenjska ulica broj 10
trgovac za pisarničkim i školskim
predmeti te svakovrste papirnate robe
uz najniže konkurenčne cene, prepo-
ruča se svojim slavenskim zemljakom
najujudnije za mnogobrojne naručbe.

Prave bruske suknice tvari

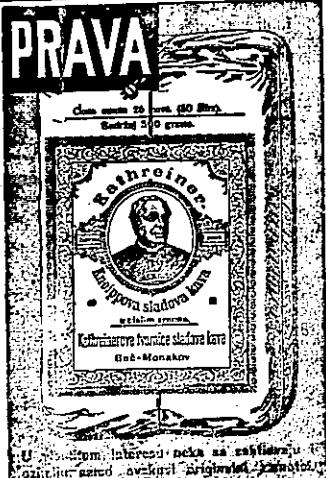
Jedan coupon	for. 3-10 iz dobre
3-10 m. dug, do-	4-10 iz dobre
sutin za muž	4-50 iz dobre
ko odjeća stoji	6 - iz bolje
samo	7-75 iz fino
	9 - iz najfinije
	10-50 iz još finije

Jedan coupon za crno salonsko odjeće for. 10.
Tvari za gorske kapute, Beden, Percivane,
Doksinga. Tvari za državne i željezarske čl-
novnike, najniže Kaimgarne i Chevlate itd.
racasili su tvorničke cene kao čvrsto, solidno
i vrlo dobro ponimo.

Skladište tvor- Kiesel-Ambrof u Brdu ničkog suka

Uzerci badava i frane. Pašiljska vjerma uzorka.

Fozor! P. n. občinstvo upozorjuje se oso-
bito na to da staje tvari mnogo manje,ako
se ih izravno naruči nego li one, kojo se po-
stavljanjem trgovaca nabavljaju. **Tvrđka Kiesel-
Ambrof u Beogradu** razdaje sva tvari
uz prave tvorničke cene bez oblikta, što ga daju
krajem, koji skodi silno privatnim strankam.

Skadište pokućstva

Tvrđka Aleksandra Lepi Šinzi

Trst; Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1

Skadište pokućstva i tapetarije svakojakih načrta iz vlastite radio-
nice. Bogato skadište zrcala i svakojakih slika. Na zahtjev šalje
se ilustrovani cienik badava i franko. Naručene predmete postavljaju-
se na parobrod ili na željezničku postaju, bez troškova naručitelja.

Naručbe preuzimaju se za Istru i Dalmaciju.

Zahvalnice!!

Štovan gospodine!
Zahvaljujem Vam, što ste mi tako
izvrstan lek proti kašlu i bronholi-
poslali. Potrošio sam jednu boču
trptičevoga soka, pa mi je kašalj i
prosobl skoro prestala. Poslužiti mi
odmah još 3 boće Vašega izvrst-
noga trptičevoga soka a uz to i 2
omota čaja proti kašlu. Sa vele-
štovanjem.

U Drvaru, 10. listopada 1897.

Vaš zahvalni

JAKOB SUPPAN.

Trptičev sok (Spitzwegerich -
Saff), koji tako izvrstno djeluje
proti kašlu, prosoboli, promaklosti,
težkom disanju pa i za stare bo-
lesti, dobiva se uvek svjež u tje-
karni k Zrinjskom, H. Brodovin,
Zagreb, Zrinjski trg broj 20.

Neka svatko naži na zaštitni
znak, jer samo onaj trptičev sok
je iz moje ljekarne; koji ima na
boci sliku Nikole Šubića Zrinjskoga,
bana hrvatskoga.

Ciena boci trptičevog soka sa
točnim naputkom 75 novčića.

Uz trptičev sok dobro je i gor-
ski čaj proti kašlu ratići.

Ciena jednog omota gorskog čaja
proti kašlu sa točnim naputkom 35 n.

Jedno i drugo salje se svaki dan uz
poštarsko pouzeće. Tko novac unaprije
šalje, neka za tovarni list i kišicu 20 novčića
novu prikratu.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Ljekarna k Zrinjskomu

H. BRODOVIN

Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Cijenići gospodine! Željekarnice i
Prije krajkoga vremena naručio sam
od Vas jednu boču pojačanih šrednih
kapljica; ove su mene i mojim znancem
tako dobro djelovale, da Vam se moram
na tom dobrom liku usporijije zaholiti.
Iskoristiti mi je moje znance još tri boce
po 80 n.č. poštarskim pouzećem poslati.

Mozrač, dana 26. srpnja 1898.

Sa slovanjem

VID ZANIĆ.

Prave pojedane švedske kap-
ljice djeluju izvrstno proti svim
želudčanim bolim, popravljaju pro-
bau, čiste krv, jačaju želudac.
Od ovih se kapljice izgubile sve
bolesti želudca i crijeva, a dobije
se dobar apetit.

Treba paziti na zaštitni znak,
jer samo one pojačane švedske
kapljice su iz moje ljekarne koje
ispadaju na boci sliku Nikole Šubića Zrinjskoga,
bana hrvatskoga.

Ciena jedne boce pojačanih
švedskih kapljica sa točnim na-
putkom 80 n.č.

Šalje se svaki dan uz poštarsko
pouzeće.

Tko novac unaprije šalje, neka
za tovarni list i kišicu 20 novčića
prikratu.

Ljekarna k Zrinjskomu

H. BRODOVIN

Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Naručbe, koje iznajde 5 for. i
više dalju se franko.

Na izljetbi za njegova-
druži zdravlja i bolesti
u Stuttgartu 1890.
nagradiša odlikom,
jest po misljenju lieč-
nika i priznati hle-
ljadaci Zahvalnice
članu protivje u l-
stinsku pravo i neke-
dijivo sredstvo da gospodin izrasle
podpuna i bujna kosa i zaprijet odmah opa-
panje kose i tvorene prihva; ona pospije i
da pose mlađe gospode rast jakib kroka. Jamči
se za uspjeh kano i za nekitemost. Lončić 80 n.č.,
potom ili pouzjetom 80 n.č. **H. Hoppe,**
Bec L. Wipplingergasse 1.

Bec L. Wipplingergasse 1.

Vrio poštovan gospodine!
Moja žena ležala je tri mjeseca od
trganja i kostobolja. Ona je poteklo upo-
trlebjavali Vaše „mazilo proti kostobolju“ i usta-
la je već za tri dana pa ca-
nas hvala Bogu hoda. Zahvaljujući so
Vama na tova izvanrednom mazilu, osta-
jem

U Sirmcu kod Stibice 12. travnja 1898.
sluga pokora:

BARTOL LISIČKI.

Mazilo proti kostobolji (Fluid) je
veoma dobar lek proti trganju i
kaljanu u kostima, rheumatizmu,
bolima u križčah, proti prehla-
dam, kod propuha i t. d. Mazilo
jača izmucene žile, te kripi starce,
koji pati na slabosti nogu.

Svaka boča mora biti provi-
đena sa zaštitnim znakom t. j.
slikom Nikole Šubića Zrinjskoga,
bana hrvatskoga, jer samo ono je
mazilo iz moje ljekarne, koje taj
zaštitni znak na boci nosi.

Ciena jedne boce mazila proti
kostobolji sa točnim naputkom 75
novčića.

Svaki dan se uz poštarsko pu-
tovanje razašlje.

Tko novac unaprije šalje, neka
za tovarni list i kišicu 20 novčića
prikratu.

Ljekarna k Zrinjskomu

H. BRODOVIN

Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

U ljekarni E. TOMAJA nasljednik

A. WINGER

ZAGREB
lica br. 12

60.

ZAGREB
lica br. 12

dobivaju se osim ostalih liekova nekoji obično prokušani i vrlo koristni, osobito preparuke vredni ljekevi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu,
theumatizmu, kaljanu i trganju u kosti, ukočenosti ili gr-
čevom u žilah, boli u kukovih i križčah, kostenom pogancu,
prohodanju svakovratnim nosebam. Ciena 80 n.č.

Sladka voda za kašalj ili breh i za
prsa, kojim se liči kašalj, prehlada ili katar u prsi, pluči, težko dihanje, promuklost u grlu, sipljivost.
Ciena 80 n.č.

Pojačene željezoviti sirup djejstvo proti
slabosti, bljeđanju, akroflegziji, podbuljnosti, djetinjkoj križljasti, žen-
skim bolestim, slabokrvnosti, nemoci. — Ciena flasici 1 for.

**Pojačene švedske kapljice ili šved-
ska životna tinktura (Lebensessenz).**

Ovim se glasovitim sredstvom očišćuje krv i plavčenja, po-
pravlja i okupljuje želudice i ublažuje glavnu bol, oblažjava te-
legina ili mračnina, tječu napuhlost i vjetre, oklanja no bol
u žlici želudčne grčeve, žutica, grčica ili zimica, za-
vijanje ili gržanja u trbušu. Tko ova točka koristno djeluju-
švedsku tinkturu redovito piće, sačuvaju će si zdravlje, tjelesna
snaga i zaprćiti razne bolesti. — Ciena flasici s naputkom 5 n.č.

Prah za blago ili za marvu, koji svaki
kom gospodara preporučam za konjski keb i kašalj, za volove,
krave i svinje, za lagane čišćenje, za objaćivanje želudice i
probave, kada blago neće rado zderati, pa se napuhnu.
Krave davaju od njega više i boljega mleka, konji postaju
čiliči i jači. — Ciena jednom otvorom 45 n.č.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose,

da sledi kose počne, fine sapune, praške za gosp., sredstva za poljopravljanje, praške za čišćenje zubi, trestine za zube, ed kojiži zubi poboljšuju

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti
kostenoj kosi, agrenim, na-
tegnutim žilama, ukočenosti i oteklini posje težkoga napora,
na objaćivanje i okrepljivanje žila i živaca. Jedna flaska 50 n.č.

Antiseptična voda za usta i zube
sačuvaju se zubi da krvanje zaprijeđe i ublažuje želudobolja,
atraktivno mesečno oko ruba, razstrešavaju usta, uklanja neugodan
voni. — I flaska 60 n.č.

Fina smrekova esencija (Fichtennadel Esenzen) za
čišćenje i razkrivljivanje traka u sobah, za disanje i za plu-
čobolje.

Tekućina proti izpadanju vlasa uči-
ravajući i hrani korenje vlasa, odstranjuju pruti i posje-
ju rast kose. — I flaska 50 n.č.

Mast proti lišaji, krasnati, poručni i osipotican. —
Jedna lončica 50 n.č.

Antisutin. Prav proti znojenju ili potu, proti za-
jednjim. — Skatalija 50 n.č.

Tinktura za kurje oči — Ciena 50 n.č.

Dra. Spitzera pomast za lice proti
suženjima, pješčenju, raznijim pješčenjima ili plavčenjima, odstranjuju
prekomjerno rumunilo lica i nosa, hrapavost, osi-
potinu na licu; prozračuju glasnost, jačinu; bijeloču i snoću
obrazu i ruku. — Ciena većem kontinu 1 for. — K tomo

spada još boraksav sapun po 40 n.č.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose,

da sledi kose počne, fine sapune, praške za gosp., sredstva za poljopravljanje, praške za čišćenje zubi, trestine za zube, ed kojiži zubi poboljšuju

Spužve za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, povoje za rane, pojase, kiruržke sprave.

Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francuzskoga Cognaca

Zalha mineralnih voda.

Sva po novinah oglašene medicinske specijalitete. — Tko naruči za pet forinti vrednosti, plaćam sam poštarini.

Svajcerске pilulice, najsigurnije sredstvo za
zdravlje ili stomaku i crijeva, za otvaranje, proti zapekli, navini
kri u glavi i prsa, tromosti ili težini. — Ciena knjelici 70 n.č.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepe-
vanje i pomlađivanje lice te
pose neiskidljiv i ugodnog mirisa. Nagnuto na parfum
izložbi ratstavnim diplomom. Dobiva se u bojici: bijeloj, ruž-
ičastoj i žutkastoj. — Ciena knjelici 1 for.

Savon Eglantine. Najslasniji sapan od svih sa-
puna. On osvježava i čistiće lice te po-
mlađuje lice. Sestavljen je od najčišćih tvari, a edikujem
se vanredne ljubljim mirisom. — Jedan komad stoji 50 n.č.

Mirisna žesta za sobe kaditi liko-
kapi ſiro po sobi preugoden miris. — Flaska 50 n.č.

Otvor ili čemjer za stenice ili kinakao. — Flas-
ka 50 n.č.

Antifebrile od Rodinje, proti groznici ili zimnic-
i Manje bočice 70 n.č.

Polibromov sirup po dr. Nikeli Setaku liči
uspješno, bolesti živaca ne-
pokoji, glavobolju, trganje, kateriju, zaduhu, razne grčeve.
Ciena 1 forint 50 n.č.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želu-
čnim ka-
taru, lošoj probavi. — Ciena 1 forint.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene.

Ciena 1 for. 25 n.č.

Tiskara Dolens u Trstu